

2. Batsurovska, I. (2021). Technological model of training of Masters in Electrical Engineering to electrical installation and commissioning. *Journal of Physics: Conference Series*, 1946, XIII International Conference on Mathematics, Science and Technology Education (ICon-MaSTEd 2021) 12-14 May 2021, Kryvyi Rih, Ukraine, 1946 012015

3. Menezes, F. Rodrigues, R. & Kanchan, D. (2021). Impact of Collaborative Learning in Electrical Engineering Education. *Journal of Engineering Education Transformations*, 34, 116-117. 10.16920/jeet/2021/v34i0/157117

Abstract. The role of educational video content in teaching technical disciplines and its influence on student activity in the learning process is considered. The main advantages of using educational video content in the educational process are analyzed, such as visualization of abstract concepts, demonstration of practical skills and creation of an interactive learning environment. Methods of creating high-quality educational video content are also considered, including the choice of format, structure and style of presentation of the material. Educational video content is an effective tool for teaching technical disciplines, which contributes to increasing students' interest in educational material, improving knowledge acquisition and developing practical skills. The use of educational video content should be considered as one of the key methods of optimizing the educational process in the field of technical education.

Keywords: educational video content, applicants of higher education, technical disciplines.

УДК 658.338.330.3

DOI 10.31521/978-617-7149-78-0-102

МОДЕЛІ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ

Крайній В.О., канд. екон. наук

Миколаївський національний аграрний університет

e-mail: kravol53@gmail.com

Анотація. Забезпечення продовольчої безпеки країни у теперішній час виступає одним із головних пріоритетів прийняття управлінських рішень. Найпоширенішим класом моделей виступають описи технологічних процесів, методів виробництва у досягненні цілей. Дослідження присвячене розгляду моделей прийняття управлінських рішень забезпечення продовольчої безпеки країни.

Ключові слова: продовольча безпека, управлінські рішення, класична модель, поведінкова модель, ірраціональна модель.

Метою продовольчої безпеки є створення умов для соціального, фізичного та економічного доступу до їжі для кожного громадянина зараз і в довгостроковій перспективі. Викликає інтерес проблема економіко-математичного моделювання відтворювального процесу в рамках системи продовольчої безпеки у теперішній час.

Будь-яке рішення вимагає балансу між перевагами, витратами та ризиками. Багато в чому знизити ризик допомагає системний аналіз - раціональна система послідовних операцій при аналізі конкретної ситуації.

Обставинами, які сприяють використанню математико-статистичних методів дослідження, є те, що багато економічних явищ описуються статистичними законами, які можна визначити, враховуючи стан населення в цілому, тобто вивчаючи поведінку та характеристики певна кількість окремих елементів. Математичні методи дозволяють більш детально зрозуміти зміст процесів, що відбуваються, виражаючи економічні процеси за допомогою математичних символів і надаючи їм математичного вираження.

Забезпечення продовольчої безпеки визначено одним з основних напрямів державної політики з питань національної безпеки в сфері економіки [1, ст. 3]. Продовольча безпека визначається ефективністю всієї економіки. Проте продовольчі ресурси створюються в процесі агропромислового виробництва. Таким чином, такі підсистеми аграрного сектора, як збут і розподіл продовольства, продовольчі запаси та споживання, є функціональними підсистемами [2].

Продовольча безпека визначається рівнем ефективності всієї економіки. Однак продовольчі ресурси формуються в процесі агропромислового виробництва. Тому такі підсистеми як збут і розподіл продовольства, продовольчі резерви і споживання відносяться до функціональних підсистем [3]. Структура продовольчої безпеки в залежності від оточуючого середовища наведена на рис. 1.

Рис. 1. Структура продовольчої безпеки [2]

Управлінські рішення є інструментом впливу на суб'єкт управління та його окремі підсистеми, важливою ланкою у формуванні та реалізації управлінських відносин в організації; є основою реалізації кожної функції управління.

Існує три основні моделі прийняття рішень:

- класична модель;
- поведінкова модель;
- ірраціональна модель.

Класична модель базується на концепції «раціональності» у прийнятті рішень. Передбачається, що той, хто приймає рішення, повинен бути абсолютно об'єктивним, логічним, мати чітку мету і всі його дії в процесі прийняття рішення спрямовані на вибір найкращої альтернативи.

Поведінкова модель, на відміну від класичної, має такі основні особливості:

- особа, яка приймає рішення, не володіє повною інформацією про ситуацію прийняття рішення;
- особа, яка приймає рішення, не володіє повною інформацією про всі можливі альтернативи;
- особа, яка приймає рішення, не може або не бажає (або і те, і інше) передбачити наслідки реалізації всіх можливих альтернатив.

Ірраціональна модель базується на передбаченні, що рішення будуть прийняті до того, як будуть досліджені альтернативи. Найбільш часто використовуваною ірраціональною моделлю є:

- а) розв'язувати принципово нові, незвичайні рішення, які важко розв'язати;
- б) розв'язування проблем за браком часу;
- в) коли менеджер або група менеджерів має достатньо повноважень, щоб забезпечити виконання свого рішення.

Управлінське рішення – це сукупність результатів творчого процесу і колективних дій суб'єкта як об'єкта управління щодо вирішення конкретної ситуації, що склалася у зв'язку із забезпеченням продовольчої безпеки країни у теперішній час як системи.

Для класичної, поведінкової та ірраціональної моделей прийняття рішень важливою умовою підвищення ефективності реалізованих управлінських рішень є визначення складу показників, які необхідно контролювати при реалізації рішень, а також досягнення ефективності їх реалізації.

Список використаних джерел:

1. Про основи національної безпеки України: Закон України від 19.06.2003 №964-IV. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. – 2003. – №39. – стор. 3.
2. Одінецов М. М. Моделювання факторів формування продовольчої безпеки. М. М. Одінецов. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/index.php?operation=1&iid=113>
3. Румик І. І. Системний підхід до забезпечення продовольчої безпеки. І. І. Румик. *Вчені записки університету "КРОК". Серія : Економіка.* - 2015. – Вип. 39. – С. 31-40. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzuk_2015_39_7

Abstract. Ensuring the country's food security is currently one of the main priorities of management decision-making. The most common class of models are descriptions of technological processes, production methods in achieving goals. The study is devoted to the consideration of models of managerial decision-making to ensure the country's food security.

Keywords: food security, management decisions, classical model, behavioral model, irrational model.

УДК 161.1:635.01

DOI 10.31521/978-617-7149-78-0-103

ВИТОКИ ФОРМУВАННЯ ЛОГІКО-ПОНЯТТЄВОГО АПАРАТУ САДІВНИЦТВА

Кравченко Т. П., канд. філол. наук, доцент,
e-mail: tetanakravcenko73@gmail.com

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація. порушено проблему витоків формування логіко-поняттєвого апарату термінології садівництва.

Ключові слова: поняттєва система, поняття, категорія, термін, термінологія.

Поняттєва систем садівництва, як і сама підгалузь, має давню історію становлення. Садівництво і виноградарство в Україні, особливо на півдні, нашої ери на території Північного Причорномор'я. Відповідно, з тих часів на цих землях вирощування плодкових культур є постійним процесом, особливо в долинах річок, де була достатня кількість води. Збереглися описи садів V ст. н.е., а вже у IX ст. є згадка, що навколо Києва були сади, які називали «раями». Очевидно, що це зачатки нашого вітчизняного садівництва, зокрема найбільш відомим був Києво-Печерський яблуневий сад, оскільки тоді сади вирощували на землях монастирів і маєтках князів, а вже у XVII ст. на монастирських землях, особливо у передмісті Києва, започатковують великі сади, у яких вирощували яблуню, грушу, сливу, вишню, волоський горіх, виноград [1, 2].

Через Першу світову війну, а також громадянську, було знищено понад вісімсот тисяч гектарів садів, а решта – були малопродуктивні і недоглянуті. У XX столітті садівництво набуває промислового розмаху, що стало причиною формування великих господарств, які потребували великої кількості посадкового матеріалу – саджанців.

Плодівництво за всю історію України не мало самоврядування, тому садівники опинились в неконкурентоспроможних умовах із закордонними виробниками, а їхні права й інтереси у власній державі здебільшого нехтувалися. Спроби державних органів виробників цієї галузі об'єднати у корпорації, призвело лише до корумпованості процесу розподілу державної підтримки галузі та втрати довіри простих садівників. Однак, підписавши